

TARTU HALDUSKOHUS
Tartu kohtumaja
K O H T U O T S U S
EESTI VABARIIGI NIMEL

Kohtuasja number	3-08-812
Otsuse kuupäev	28. oktoober 2008
Kohtunik	Eda Muts
Kohtuasi	Jaan Pedak'ü kaebus avalik-õigusliku suhte kindlakstegemiseks.
Asja läbivaatamise kuupäev	24.07.2008, 06.10.2008
Menetlusosalised	Kaebuse esitaja Jaan Pedak, esindaja Helju Hõbe Kaasatud isik sotsiaalkindlustusameti Tartu Pensioniamet, esindaja Kaja Oksa
Resolutsioon	Lugeda tõendatuks Jaan Pedak'ü töötamine ajavahemikul 19.10.1971-01.03.1993 Taagepera sovhoosis käsielekterkeevitajana (loetelu 2 kood 19906)
Edasikaebamise kord	Kohtuotsuse peale võib esitada apellatsioonkaebuse Tartu Ringkonnakohtule 30 päeva jooksul kohtuotsuse avalikult teatavakstegemisest arvates. Apellatsioonkaebus võidakse lahendada kirjalikus menetluses, kui kaebuses ei taotleta selle lahendamist istungil.

Kaebuse esitaja taotlus ja põhjendused

Jaan Pedak palub kohtul tuvastada tema töötamine Taagepera sovhoosis 19.10.1971 - 01.03.1993 käsielekterkeevitajana, mis annaks õiguse saada soodustingimustel vanaduspensionile.

Jaan Pedaku väitel kanti tema töölevõtmisel tööraamatusse kutsealana algul ekslikult lukksepp-keevitaja. Tegelikult võeti kaebuse esitaja tööle ainult keevitajaks ning seetõttu tehti tööandja poolt tööraamatusse ka kohe parandus märgena, et teda on tööle võetud keevitajaks. Vastavat parandust ei ole tehtud aga Taagepera sovhoosi direktori kaadrialases käskkirjas nr 118 18.10.1971, kus on märgitud, et Jaan Pedak võetakse tööle lukksepp-keevitajaks alates 19.10.1971.

Jaan Pedak märgib, et tema igapäevane töö oli seotud vaid käsielekterkeevituse agregaadiga töötamisel. Eelnimetatud töö oli seotud pideva tervistkahjustavates tingimustes viibimisega, mis annaks talle õiguse saada soodustustingimustel vanaduspensionile.

Tema tööülesanneteks käsielekterkeevitajana oli keevitustööde teostamine alalis-, vahelduvvoolu ja mobiilse elektri keevituse agregaadiga põllutöömashinade, -agregaatide, seadmete, trasside remontimisel Taagepera sovhoosi Ala osakonna töökojas, Ala osakonna põldudel, farmides, hoonetes. Vajadusel tegi eelnimetatud töid ka sovhoosi teistes osakondades. Taagepera sovhoos likvideeriti 1.märtsil 1993.a.

Kaebaja märgib, et käesoleval juhul ei ole säilinud dokumente, mis kinnitaksid tema töötamist Taagepera sovhoosis käsielekterkeevitajana. On säilinud vaid tööraamat, milles on tehtud parandus kutseala nimetuses. Seetõttu on ta sunnitud pöörduma halduskohtusse ning taotlema avalik-õigusliku suhte kindlakstegemist tunnistajate abil, kuna sellest oleneb tema õigus soodustustingimustel vanaduspensionile saamiseks.

Vastustaja vastuväited

Kohtule esitatud selgituses märkis Tartu Pensioniamet järgmist:

16.01.2008. a esitas Jaan Pedak Sotsiaalkindlustusameti Tartu Pensioniameti Valga klienditeenindusele pensioniavalduse soodustustingimustel vanaduspensionile määramiseks. 15.04.2008. a esitas ta täiendava avalduse, millega palus avalduse menetlemise tähtaega pikendada kuni 16.07.2008. a.

Kuna tekkis vajadus täpsustada nimekirjas nr 2 toodud ametikohal töötamist, esitas Jaan Pedak pensioniameti Valga klienditeenindusele Rahvusarhiivi Valga Maa-arhiivi 11.03.2008. a teatise nr 18-7-5.12/1266.

Rahvusarhiivi Valga Maa-arhiivi teatises teatatakse, et arhiivis sisalduvates dokumentides (kollektiivlepingud) sisalduvad üldised andmed keevitajatele päevas 0,5 liitri piima andmise kohta, tervistkahjustavatel töödel töötamise tõttu lisapuhkust (12 tööpäeva) saavate töötajatena on 1979 – 1982. a nimetatud keevitajad. Taagepera sovhoosi direktori 18.10.1971. a kaadrialases käskkirjas nr 118 on märgitud, et Jaan Pedak võetakse tööle lukusepp-keevitajaks alates 19.10.1971. a. Samas arhiivifondis, direktori 22.02.1993. a kaadrialases käskkirjas nr 12-k on märgitud, et seoses Taagepera sovhoosi likvideerimisega 01.03.1993. a lõpetatakse tööleping Jaan Pedakuga alates 01.03.1993. a (tema ametinimetust ei ole märgitud).

Jaan Pedaku poolt esitatud dokumentide alusel ei ole võimalik soodustustingimustel vanaduspensionile õigust andva staaži hulka lugeda ajavahemikku 19.10.1971 – 01.03.1993. a, kuna ei ole tõendatud tema töötamine nimetatud perioodil täistööajaga käsielekterkeevitajana.

Jaan Pedak ei ole esitanud mitte ühtegi dokumenti, mis tõendaks tema faktilist töötamist täistööajaga käsielekterkeevitajana, sh ka mitte tunnistust/atestaati, millelt nähtuks käsielekterkeevitaja kutse omandamine. Esitatud ei ole ka dokumenti, millelt nähtuks kategooria/järgu omandamine. Samuti puuduvad palgakontokaardid, isikukaardid ja dokumendid tööohutuslaste instrueerimiste kohta, millele oleksid kantud ametinimetused.

Jaan Pedaku tööraamatus on tehtud parandus ametinimetuse osas, kuid parandus on tehtud ilma õigusliku aluseta. 18.10.1971. a kaadrialane käskkirja nr 118 on jäänud kehtima ja kanne tehakse tööraamatusse käskkirja alusel. Nimetatust saab järeldada, et Jaan Pedak töötas Taagepera sovhoosis lukusepp-keevitajana.

Nimekirjas nr 2 sisalduvas ametikohtade nimekirjas ei ole loetletud lukksepp-keevitaja ametikohta, mistõttu töötamist sellel ametikohal ei arvestata soodustingimustel vanaduspensionile õigust andva pensioniõigusliku staaži hulka.

Tunnistajate ütlusi on võimalik arvestada olenevalt nende seotusest Jaan Pedakuga (kaebuses ei ole nimetatud märgitud), kuid dokumentaalsed tõendid on esmatähtsad.

06.10.2008 kohtuistungil on kaasatud isiku esindaja, arvestades Rahvusarhiivi Valga Maaarhiivi 01.08.2008 teatist, seisukohal, et saab lugeda tõendatuks Jaan Pedaku töötamine käsielekterkeevitajana.

Kohtu põhjendused ja otsus

Jaan Pedak palub kohtul tuvastada, et ta töötas ajavahemikul 19.10.1971 kuni 01.03.1993 .a Taagepera sovhoosis käsielekterkeevitajana, mis annaks talle õiguse soodustingimustel vanaduspensionile.

Soodustingimustel vanaduspensioniseaduse (SVPS) § 1 punkti 2 alusel on soodustingimustel vanaduspensionile õigus isikul, kes on töötanud tervistkahjustavatel ja raskete töötingimustega töödel Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud tootmisalade, tööde, kutsealade ja ametikohtade nimekirja nr 2 järgi ning kellel on vähemalt 25-aastane pensioniõiguslik- või pensionikindlustusstaaž, millest vähemalt 12 aastat ja 6 kuud on töötatud nendel töödel. Neil juhtudel on õigus pensionile minna viis aastat enne pensioniõiguslikku vanusesse jõudmist.

Õigus soodustingimustel vanaduspensionile loetelu nr 2 järgi tekib isikul 58- aastaselt, kaebuse esitaja jõudis sellesse vanusesse 12.11.2005.a .

Riikliku pensionikindlustuse seaduse (RPKS) § 27 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse 10.01.2002. a määrusega nr 6 kehtestatud pensioniõigusliku staaži tõendamise korra § 28 kohaselt on pensionitaotlejal õigus pöörduda pensioniõigusliku staaži tõendamiseks kohtusse, kui dokumendid, sealhulgas tööraamat, pensioniõigusliku staaži või selle eri perioodide kohta ei ole säilinud.

Vabariigi Valitsuse 16.07.1992. a määrusega nr 206 kinnitatud soodustingimustel vanaduspensionile õigust andvate tervistkahjustavate ja raskete töötingimustega tootmisalade, tööde, kutsealade ja ametikohtade loetelu nr 2 XX peatüki „Ühiskutsed“ järgi on soodustingimustel vanaduspensionile õigus käsielekterkeevitajal (kood nr 19906). SVPS § 1 punkti 2 viimase lõigu ja § 1¹ teise lause kohaselt arvestatakse soodusstaaži hulka ainult aeg, mil isik töötas täistööajaga soodustingimustel vanaduspensionile õigust andvatel tööaladel. Nimetatud tööalal osalise tööajaga töötamine ei anna õigust soodustingimustel vanaduspensionile.

Kohtule esitatud tööraamatu järgi on Jaan Pedak võetud tööle 19.10.1971 Taagepera sovhoosi sepp-keevitajaks. Mingil ajal on tööraamatusse tehtud parandus ja märgitud „võetud tööle keevitajaks“. Taagepera sovhoosi direktori 18.10.1971 a. käskkirja nr 118 järgi on Jaan Pedak võetud tööle lukusepp-keevitajaks alates 19.10.1971.a. Sovhoosi direktori käskkirja 18.10.1971 nr 118 osas muudatust tehtud ei ole.

Kuna Tartu Pensioniametile ei olnud esitatud dokumente, millest oleks selgunud, et Jaan Pedak on tööle võetud ja töötab Taagepera sovhoosis vaidlusalusel perioodil täistööajaga käsielekterkeevitajana, puudus pensioniametil ka põhjendatult võimalus kaebuse esitajale sooduspensionile määrata.

Kohtumenetluse käigus taotles kaebuse esitaja täiendavalt Rahvusarhiivi Valga Maa-arhiivilt andmeid tema töötamise kohta Taagepera sovhoosis. Vörreldes varasema 11.03.2008 arhiiviteatisega (tlk.6) on Rahvusarhiivi Valga Maa-arhiivi 01.08.2008 teatises nr 18-7-5.12/1266-2 väljatoodud kõik Taagepera sovhoosi direktori käskkirjad, mis käsitlevad J.Pedakule puhkuse andmist (tlk.38-41). Nende käskkirjade järgi on vaidlusalusel perioodil lubatud igaaastasele puhkusele enamikel juhtudel keevitaja Jaan Pedak, osades käskkirjades ei ole ametinimetust üldse märgitud. Seega saab lugeda käskkirjade alusel, et sisuliselt töötas J.Pedak keevitajana, mitte sepp-keevitajana või lukusepp-keevitajana. Nagu märgitud, luges kohtuistungil ka kaasatud isiku esindaja tõendatuks, et J.Pedak töötas täistööajaga keevitajana. Pensioniameti esindaja selgituse kohaselt on nad uurinud ka täiendavalt asjaolusid ning tuvastanud, et sel ajal ei saanudki sovhoosis teisiti keevitamistööd vastavatel agregaatidel teha kui käsielekterkeevitajana.

Seega saab Jaan Pedaku töötamine Taagepera sovhoosis keevitajana vaidlusalusel perioodil lugeda dokumentaalselt tõendatuks. Samas tuleb lisada, et J.Pedaku töötamine käsielekterkeevitajana leidis tõendamist ka tunnistajate Leo Karolin, Jüri Merirand ja Väino Tõemets ütlustega. Kõikide tunnistajate ütluste kohaselt töötas J.Pedak sovhoosis täistööajaga käsielekterkeevitajana elektri keevitusagregaadil, mingeid muid tööülasendeid ta tööpäeva jooksul ei täitnud, sealhulgas ka mitte lukkseppa ülesandeid. Kohtul puudub alus kahelda tunnistajate ütluste tõepärasuses, kuna tunnistajad puutusid kaebuse esitajaga vahetult tööalaselt kokku, töötades sel ajal kas töökoja juhatajana, peainsenerina või direktorina.

Eeltoodu alusel kohus rahuldab kaebuse ning loeb tõendatuks J.Pedaku töötamise Taagepera sovhoosis ajavahemikul 19.10.1971 kuni 01.03.1993 käsielekterkeevitajana.

Eda Muts

Kohtunik /allkiri/